

Labās prakses ceļvedis

Erasmus+ darba vērošanas mobilitāte Portugālē AE Maximinos sadarbībā ar Bragas Gulbenkian konservatoriju 2026

Ceļvedī apkopoti mobilitātes dalībnieku apraksti. Saglabāti autoru teksti, veicot tikai gramatikas un interpunkcijas kļūdas.

1. Aldars Šagžijevs

projektu koordinators

Bragas mobilitāte man nebija tikai iespēja pavērot citas skolas darbu un atvest mājās dažas labas idejas. Tā man deva ko vairāk — daudz skaidrāku sajūtu par to, kādā virzienā nākotnē varētu attīstīties arī Ventspils Mūzikas vidusskola. Uzņemošais partneris bija AE Maximinos, taču ļoti būtiska šīs pieredzes daļa bija arī viņu sadarbības modelis ar Escola Artística do Conservatório de Música Calouste Gulbenkian de Braga. Jo ilgāk šo modeli vēroju, jo vairāk sapratu, ka te nav runa par vienu veiksmīgu sadarbības epizodi. Tā ir vesela mūzikas izglītības ekosistēma, kur profesionālā mūzikas izglītība nav noslēgta pati sevī, bet organiski sasaistīta ar vispārējo izglītību, pedagogu sagatavošanu, iekļaušanu, vietējo kopienu un institucionālu atvērtību.

CMCG Braga savos materiālos skaidri parāda, ka artikulētais modelis tiek īstenots kopā ar AE Maximinos un AE Mosteiro e Cávado, un šai sistēmai ir pat atsevišķa koordinācija katrā sadarbības punktā. Tas man šķita ļoti svarīgi, jo uzreiz bija redzams — šeit viss nav balstīts tikai labā gribā vai atsevišķu cilvēku entuziasmā. Tā ir pārdomāta, dzīva sistēma.

Tieši šeit man radās viens no būtiskākajiem secinājumiem savai skolai. Šis modelis ir ļoti pārlicinošs paraugs tam, kā arī Ventspils Mūzikas vidusskola varētu paplašināt mūzikas izglītības aptveri vispārējās izglītības skolās. Man tas šķiet svarīgi ne tikai organizatoriski. Tas ir saistīts ar daudz plašākiem jautājumiem — ar mūzikas kultūras stiprināšanu, ar nācijas identitāti, ar Dziesmusvētku tradīcijas ilgtspēju. Ja kvalitatīva mūzikas izglītība kļūst plašāk pieejama, ieguvēja nav tikai viena skola. Ieguvēja ir visa kultūras telpa.

Un tomēr te ir arī ļoti praktiska puse. Latvijas demogrāfiskā situācija liek nopietni domāt par audzēkņu bāzes paplašināšanu profesionālās izglītības vidusskolas posmā. Tādēļ man šī nav tikai skaista ideja par sadarbību. Mūsu skolai tas ir arī nākotnes un noturības jautājums. Portugāles modelis man parādīja, ka uz šādu izaicinājumu var atbildēt nevis aizsargājoties, bet atveroties. AE Maximinos un CMCG sadarbības publiskajos aprakstos tieši akcentēta mākslas izglītības pieejamības paplašināšana un tās demokratizācija.

Skola kā pedagogu sagatavošanas un mūsdienīgas pedagoģijas vide

Ļoti spēcīgu iespaidu uz mani atstāja tas, ka AE Maximinos kalpo arī kā pedagoģijas studentu prakses vieta. Šis aspekts man šķita ārkārtīgi nozīmīgs. Tas rāda dzīvu saikni starp skolu un augstāko izglītību. Prakses vadītājs ir Bragas Universitātes mācībspēks, kurš vienlaikus strādā arī skolā. Šī dubultā loma man šķita ļoti pārlicinoša, jo tā ļauj pedagoģijas teorijai nepalikl attrautai no realitātes, bet ieiet dzīvajā skolas darbā.

Mēs vērojām viņa vadītu nodarbību, un es biju patiesi iespaidots. Klase tika sadalīta divās daļās. Spējīgākie audzēkņi strādāja patstāvīgi pie projektiem ārpus telpas, turpat pie skolas. Savukārt atbalstāmi skolēni klasē, pie atvērtiem logiem, redzot ārā strādājošos biedrus, darbojās pie individuāli pielāgotiem uzdevumiem skolotāja uzmanīgā vadībā. Man šeit ļoti svarīga šķita ne tikai pati metode, bet atmosfēra. Tajā bija uzticēšanās, mierīgs profesionālisms, skaidra skolotāja kontrole un vienlaikus liela cieņa pret skolēna atšķirīgo tempu, vajadzībām un iespējām.

No pedagoģijas teorijas skatupunkta te bija viegli saskatīt uz skolēnu vērstu pieeju, diferencētu mācīšanu, konstruktīvisma elementus un iekļaujošās pedagoģijas principus. Taču mani uzrunāja nevis teorijas termini paši par sevi, bet tas, ka viss šis bija dzīvs un pārlicinošs praksē. Tā nebija izlikšanās par mūsdienīgu pedagoģiju. Tā bija mūsdienīga pedagoģija darbībā. Un tieši tas lika man

domāt par to, kādus šīs pieredzes elementus mēs varētu pārnest uz savu skolu un kādu saturu būtu vērts attīstīt nākamajos projektos.

Organizācijas kultūra, solidaritāte un telpa satikšanās iespējai

Ne mazāk nozīmīga man šķita organizācijas kultūra. AE Maximinos ēkā ir vieta, kur skolotāji garajā starpbrīdī regulāri satiekas. Tā var būt kafetērija ar apkalpojošo personālu vai vienkāršāka telpa ar kafijas automātu, taču svarīgākais ir nevis komforta līmenis, bet pats fakts, ka skolotājiem ir dabiska vide satikšanās brīdim. Un šī satikšanās nav tukša. Tā rada ikdienas profesionālu saziņu, domu apmaiņu un vienkāršu cilvēcisku socializēšanos.

Īpaši spilgti to izjutu brīdī, kad direktors Paulo Antunes un kolēģi ļoti sirsnīgā, neformālā veidā sveica vienu skolotāju pensionēšanās reizē. Tur nebija nekā pompoza. Daži vārdi, ziedi, apskāvieni, skūpstī, patiesas emocijas. No cilvēku ķermeņa valodas bija skaidrs, ka tā nav dekoratīva kolektīva laipnība, bet īsta kopienas tuvība. Cilvēki smaidīja, bet acīs bija jūtams arī skumju tonis. Pēc laba vēlējuma izteikšanas viņi viens otru mierināja ar vārdiem, pieskārieniem, pat viegliem glaudieniem. Tas man palika atmiņā kā ļoti spēcīgs apliecinājums tam, ka solidaritāte skolā var būt nevis deklarēta vērtība, bet ikdienas attiecību forma.

Tas mani neizbēgami mudināja domāt arī par mūsu pašu skolu. Ventspils Mūzikas vidusskolā dažādu arhitektonisku un organizatorisku iemeslu dēļ iekšējā komunikācija un komandas gars vēl prasa mērķtiecīgu uzmanību. AE Maximinos pieredze rāda, ka organizācijas kultūru veido ne tikai cilvēku labā griba, bet arī infrastruktūra, paradumi un telpas, kurās notiek satikšanās. Tajā pašā laikā jāatzīst arī kas pozitīvs: pati šī mobilitāte jau ir kļuvusi par saliedējošu spēku mūsu grupas dalībnieku vidū. Tātad Portugāles pieredze mums deva ne tikai novērojumus par citiem, bet arī impulsu pašiem sev.

Digitalizācija, zaļais kurss un rūpes par dabu

Vēl viens ļoti konkrēts un praktisks labās prakses aspekts bija digitalizācija un zaļais kurss. Jau iepriekšējās mobilitātēs bijām ievērojuši, ka portugāļu kolēģi mērķtiecīgi samazina pārmērīgu nošu kopēšanu, padarot mācību materiālus pieejamus digitālā formātā. Šī pieeja nav tikai tehnisks risinājums vai ērtības jautājums. Tā vienlaikus uzrunā gan darba efektivitāti, gan atbildīgu resursu izmantošanu. Mūzikas izglītībā, kur nošu kopēšana var notikt milzīgos apjomos, papīra patēriņa samazināšana ir arī ļoti konkrēta rūpe par dabu.

Erasmus+ prioritātēs tieši izceltas gan digitālā transformācija, gan vide un cīņa ar klimata pārmaiņām, un Portugāles piemērs parādīja, ka abas šīs līnijas patiešām var satīties ikdienas skolas darbā.

Mūsu skolā šī prakse vēl nav pilnvērtīgi iedzīvojusies. To kavē vairāki iemesli: nav vienotas izpratnes par nepieciešamās programmatūras iegādi, par planšetu ilgmūžību un izmaksām, kā arī par autortiesību juridiskajiem un finansiālajiem aspektiem. Rezultātā nošu digitalizācija pie mums virzās lēni, kamēr papīra kopēšana joprojām notiek ļoti lielos apjomos.

Tieši tādēļ man šķiet, ka pirmais reālistiskais solis būtu sākt ar to nošu materiālu digitalizēšanu, kuri vairs nav aizsargāti ar autortiesībām. Tas būtu gan juridiski drošs, gan saturiski saprātīgs sākums ceļam uz ilgtspējīgāku un modernāku pieeju. Portugālē bija redzams arī kas ļoti praktisks: gan skolotāji, gan audzēkņi mēdz izvēlēties planšetes iegādāties privāti, jo digitālo materiālu pieejamība ikdienas darbu padara vienkāršāku. Vairs nav jānes līdzī biezas nošu mapes — viss ir

vienuviet. Tātad digitalizācija šeit nav tikai tehnoloģijas jautājums. Tā ir vienlaikus ērtība, ilgtspēja un rūpes par vidi.

No darba vērošanas uz sadarbību un kopradi

Īpaši svarīgs man šķiet tas, ka šī mobilitāte nav palikusi tikai vērošanas līmenī. Mūsu grupā bija arī džeza nodaļas skolotāji, kuri tūlīt pēc pieredzētā sāka domāt, kā šo sadarbību padziļināt. Rezultātā top jauns sadarbības virziens, kur nākamajās apmaiņās klasiskās mūzikas skolotāji un audzēkņi tiks ievadīti džeza mūzikā, bet mūsu un portugāļu pedagogi kopā veidos džeza programmas.

Man tas šķiet ļoti nozīmīgs pavērsiens. No darba vērošanas mēs pārejam uz sadarbību un kopradi. Partnerība kļūst nobriedušāka, un mobilitāte sāk nest daudz dziļāku ietekmi nekā tikai individuālu profesionālu ieguvumu. Šeit ir runa jau par kopīgu māksliniecisku rezultātu, kopīgu mācīšanos un savstarpēju profesionālu paplašināšanos.

Mūsu skolai tas ir īpaši svarīgi arī tādēļ, ka līdz šim audzēkņu mobilitātēs lielākoties piedalījās klasiskās mūzikas nodaļu audzēkņi. Jaunais modelis paver plašākas līdzdalības iespējas. Tas ļoti labi sasaucas ar Erasmus+ prioritāti par iekļaušanu un daudzveidību, kā arī ar programmas garu kopumā, kur mobilitāte nav mērķis pati par sevi, bet instruments sadarbības ilgtspējai, savstarpējai profesionālai izaugsmei un kopīgas Eiropas kultūras telpas veidošanai. Īpaši iedrošinoši bija redzēt, ka šo ideju ar patiesu interesi atbalstīja arī AE Maximinos direktors un pedagogi. Viņi to uztvēra nevis kā eksotisku piedāvājumu no malas, bet kā iespēju pašiem profesionāli paplašināt savu redzesloku, izejot jaunā žanriskā laukā.

Noslēgumā

Kopumā Portugāles pieredze man atklāja nevis tikai dažus atsevišķus labus piemērus, bet veselu domāšanas sistēmu. Tā rāda, ka mūzikas izglītību iespējams organizēt plašāk, drosmīgāk un atvērtāk — vienlaikus domājot par kvalitāti, pieejamību, iekļaušanu, ilgtspēju, profesionalitāti un partnerību.

Tieši tāpēc šo mobilitāti uztveru ne tikai kā personisku profesionālās izaugsmes pieredzi, bet kā nopietnu ierosmi Ventspils Mūzikas vidusskolas nākotnes attīstībai. Portugālē redzētais man deva ne tikai novērojumus, bet arī virzienu. Un, manuprāt, tieši tas ir pats svarīgākais labās prakses apliecinājums.

2. Santa Atte

informācijas vadības speciāliste bibliotēkā

Dalībai Erasmus+ mobilitātes projektā pieteicos kā MIKC “Ventspils Mūzikas vidusskola” informācijas vadības speciāliste bibliotēkā. Mana ikdiena ir cieši saistīta ar bibliotēkas apmeklētāju apkalpošanu, informācijas resursu pārvaldību, darbu ar datubāzēm un digitālajiem rīkiem, kā arī informācijas pieejamības nodrošināšanu dažādām lietotāju grupām.

Mana galvenā interese šajā mobilitātē bija iepazīt, kā Portugāles partnerorganizācijas (AE Maximinos sadarbībā ar Bragas Gulbenkian konservatoriju) organizē bibliotēkas darbu, īpaši pievēršot uzmanību digitalizācijai, informācijas sistēmām, lietotāju apkalpošanai un informācijas pieejamībai dažādām mērķgrupām, kā arī tam, kā host organizācijas sadarbojas ar vietējo kopienas.

Partnerorganizācijas raksturojums

Agrupamento de Escolas de Maximinos ir Bragas pilsētas izglītības klasteris, kas aptver visus izglītības posmus – no pirmsskolas līdz pieaugušo izglītībai. Klasterī ietilpst pirmsskolas izglītības iestādes (Maximinos, Naia, Gondizalves), pamatskolas, vidusskola (Escola Secundária de Maximinos), kā arī profesionālās un pieaugušo izglītības centrs (Centro Qualifica).

No Maximinos skolas direktora Paulo Antunes stāstītā secināju, ka klastera viena no unikālajām iezīmēm ir ciešā sadarbība ar Bragas mūzikas konservatoriju (Conservatório de Música de Calouste Gulbenkian de Braga), kas balstās uz Portugāles izglītības sistēmas īpašo modeli — Artistic Specialized Education (mākslinieciski specializētā izglītība).

Skolēni, kuri mācās Maximinos klastera skolās, vienlaikus ir arī konservatorijas audzēkņi. Abu iestāžu mācību process tiek koordinēts, saskaņojot stundu sarakstus un mācību slodzi, lai skolēni varētu pilnvērtīgi attīstīt gan akadēmiskās, gan mākslinieciskās prasmes. Vispārīgā izglītībā skolēni apgūst Maximinos skolās, savukārt mūzikas teoriju un instrumentu spēli – konservatorijā. Konservatorijas audzēkņi regulāri piedalās klastera organizētajos pasākumos, bet klasteris nodrošina organizatorisko atbalstu un auditoriju koncertiem un uzvedumiem.

Direktors Paulo Antunes uzsvēra arī sadarbības nozīmi ar pašvaldības un kultūras institūcijām. Bragas pašvaldība (Câmara Municipal de Braga) sniedz atbalstu izglītības infrastruktūras attīstībai un kopīgiem pilsētvides projektiem. Kultūras centrs Teatro Circo nodrošina skolēniem piekļuvi profesionālajai skatuvei un augstvērtīgiem kultūras pasākumiem. Savukārt sadarbībā ar deju skolu Ginásio Escola de Dança mācību procesā tiek integrētas mākslinieciskas metodes, kas veicina iekļaujošo izglītību un skolēnu sociālo prasmju attīstību.

Mobilitātes laikā bija iespēja apmeklēt skolēnu deju pasākumu Casa da Juventude de Braga (Jauniešu mājā). Ļoti iedvesmojoa redzētais, deju uzvedums bija izcils.

Iekļaujošā izglītība

Maximinos klasteris ir spilgts piemērs iekļaujošās izglītības īstenošanā. Šo procesu koordinē Equipa Multidisciplinar de Apoio à Educação Inclusiva komanda. Katram skolēnam ar īpašām vajadzībām tiek izstrādāts individuāls mācību plāns, pielāgojot mācību procesu viņa spējām un vajadzībām.

Direktors Paulo Antunes pastāstīja, ka skolā darbojas Mācību atbalsta centrs (Centro de Apoio à Aprendizagem), kas sniedz atbalstu gan skolēniem, gan pedagogiem sociāli emocionālās un akadēmiskās izaugsmes veicināšanai. Klastera speciālisti un konservatorijas pedagogi regulāri

sadarbojas, pielāgojot mācību materiālus skolēniem ar redzes traucējumiem, tostarp sagatavojot materiālus Braila rakstā. Apmeklējot mācību stundas, novēroju vairākus skolēnus ar redzes traucējumiem, kuri mācību procesā izmantoja stacionārās palielināšanas iekārtas. Vienā no skolām bija iespēja redzēt arī Braila raksta drukas iekārtu.

Kopš 2010. gada klasteris īsteno Eiropas Savienības līdzfinansētus projektus, kuru mērķis ir veicināt iekļaujošu izglītību un mazināt priekšlaicīgu mācību pārtraukšanu. Īpaša uzmanība tiek pievērsta romu kopienai un imigrantu integrācijai. Skolās darbojas mediatoru un psihologu komanda, kas palīdz integrēties bērniem no Afganistānas un Āfrikas valstīm, vienlaikus skaidrojot Eiropas vērtības un dzimumu līdztiesības principus.

Bibliotēku darbība un digitālie risinājumi

Sarunu laikā secināju, ka vietējie muzeji un bibliotēkas kalpo kā paplašināta mācību vide pētnieciskajam darbam un kultūras mantojuma iepazīšanai. Maximinos skolu klasterī bibliotēka netiek uztverta tikai kā grāmatu krātuve, bet gan kā mācību resursu centrs (BE/CRE – Biblioteca Escolar/Centro de Recursos Educativos).

Bibliotēku tīkls aptver visas klastera skolas, nodrošinot pieeju informācijas resursiem dažādos izglītības līmeņos. Katrai lielākajai skolai ir sava bibliotēka, kas darbojas Portugāles skolu bibliotēku tīkla (Rede de Bibliotecas Escolares) ietvaros.

Apmeklējot vairākas bibliotēkas, secināju, ka tās darbojas kā mūsdienīgi multimediju centri, kuros skolēni attīsta digitālo un informācijas prasmes. Bibliotēku darbības pamatprincipi ir lasīšanas veicināšana, akadēmiskais atbalsts un cieša sadarbība starp dažādām klastera struktūrām un ārējiem partneriem.

Visās bibliotēkās ir pieejami datori ar interneta pieslēgumu, kurus skolēni izmanto mācību vajadzībām individuāli vai grupās. Novēroju, ka datori netiek izmantoti izklaidei vai spēlēm, bet gan mērķtiecīgam mācību darbam. Bibliotēkās tiek nodrošināts arī tehniskais atbalsts mācību materiālu sagatavošanā.

Bibliotekāri cieši sadarbojas ar priekšmetu skolotājiem, veidojot tematiskās izstādes un sagatavojot materiālus konkrētām mācību tēmām.

Tā kā Maximinos skola specializējas darbā ar skolēniem kuriem ir redzes traucējumi, bibliotēkās pieejami pielāgoti resursi – palielināta druka, audio materiāli un citi atbalsta līdzekļi. Skolēni tiek iesaistīti arī bibliotēkas ikdienas darbā, palīdzot organizēt pasākumus un kārtot bibliotēkas fondu, tādējādi attīstot atbildības sajūtu un piederību skolai.

Skolas radio un multimediju laboratorija

Atzinīgi vērtēju “skolas radio un multimediju laboratoriju”, kas bija izvietota blakus bibliotēkai. Laboratorija risina jaunās paaudzes izaicinājumu – nevēlēšanos rakstīt.

Laboratorijas galvenais mērķis ir mazināt skolēnu nevēlēšanos rakstīt, izmantojot audio ierakstus un mediju tehnoloģijas kā motivējošu rīku. Skolēni tiek mudināti formulēt savas domas mutvārdos, plānot saturu un pakāpeniski pārvērst idejas rakstītā tekstā skolas avīzei. Kā skaidroja pedagogi, darbs radio vidē palīdz skolēniem strukturēt domas un attīstīt prasmi precīzi formulēt informāciju. Mobilitātes laikā uzināju, ka laboratorija pārgājusi no viedtālrunu izmantošanas uz profesionālu digitālo aprīkojumu – datoriem, mikrofoniem un ierakstu programmām. Skolēni (brīvprātīgie)

veido podkāstus un intervijas, kuras tiek publicētas platformās YouTube un Spotify. Tādējādi viņi apgūst satura plānošanu, ierakstu apstrādi un digitālās komunikācijas prasmes.

Skolā tiek izmantota arī audio sistēma, kas stundu beigās tradicionālā zvana vietā atskaņo skolēnu izvēlētu mūziku. Sistēma tiek izmantota arī mūzikas studentu koncertu translēšanai visā skolā, popularizējot jaunus mūziķus un veidojot radošu vidi.

Šī telpa kalpo ne tikai kā radio laboratorija, bet arī kā mēģinājumu telpa, diskusiju vieta un neliela kinozāle. Pedagogi var īstenot dažādas starpdisciplināras idejas, sadarbojoties ar tehnisko personālu un citiem skolotājiem.

Gulbenkian konservatorijas bibliotēka

Pārsteidza, ka šajā bibliotēkā skolotāji izmanto mākoņpakalpojumu sistēmu (piemēram, Google Drive), kurā tiek kopīgoti grāmatu PDF faili un nošu materiāli. Šādu pieeju būtu lietderīgi apsvērt arī mūsu bibliotēkā.

Bibliotekārs skaidroja arī autortiesību ievērošanas principus. Grāmatas demonstrēšana uz ekrāna kopīgai lasīšanai klasē tiek uzskatīta par pieļaujamu, savukārt masveida kopēšana katram skolēnam netiek veikta.

Bibliotekārs stāstīja, ka fiziskie datu nesēji – CD un DVD – pakāpeniski tiek arhivēti, jo skolēni pāriet uz straumēšanas platformām un digitālajiem arhīviem. Vienlaikus mūsu bibliotēkā joprojām ir lasītāji, kuri izvēlas izmantot CD un DVD formātu.

Valsts nodrošina skolēnus ar datoriem mācību procesam. Ja skolēns ierodas skolā bez savas ierīces, viņš var aizņemties datoru bibliotēkā, un šī darbība tiek reģistrēta bibliotēkas sistēmā. Reizi mēnesī bibliotēkā tiek organizētas muzikālas vai radošas nodarbības, lai uzturētu skolēnu interesi un padarītu bibliotēkas vidi saistošāku.

Bibliotēka kalpo arī kā vide demokrātisko vērtību apguvei. Piedaloties iniciatīvā “Miúdos a Votar” (“Bērni balso: kuras grāmatas ir visforšākās?”), skolēni praktiski iziet cauri visam vēlēšanu procesam: skolēni izvēlas grāmatu, kuru viņi vēlas popularizēt, un veido tai reklāmas plakātus, video rullīšus vai pat “vēlēšanu uzrunas”. Vēlēšanu dienā bibliotēkā tiek ierīkotas vēlēšanu kastes un saraksti.

Bieži vien bibliotēkas sadarbojas, rīkojot tematiskus pasākumus – piemēram, Maximinos bibliotēkā notiek dzejas lasījumi, kuros muzicē konservatorijas audzēkņi.

Ierosinājumi ieviešanai mūsu iestādē

Pēc dalības Erasmus+ mobilitātes projektā par vienu no nozīmīgākajiem ierosinājumiem uzskatu digitālas resursu koplietošanas sistēmas izveidi, piemēram, izmantojot Google Drive vai iestādes iekšējo serveri. Tas nodrošinātu ātrāku nošu materiālu un mācību literatūras atpiti starp bibliotēku un pedagogiem, vienlaikus samazinot papīra patēriņu.

Vienlaikus būtu nepieciešams izvērtēt šādas sistēmas atbilstību Latvijas Republikas autortiesību un datu aizsardzības normatīvajiem aktiem.

Mobilitātes laikā novēroju, ka vairāki mūzikas pedagogi mācību procesā izmanto planšetes, savukārt bibliotēkās aktīvi tiek izmantoti projektori, kas būtiski atvieglo informācijas prezentēšanu. Mūsu iestādē pašlaik bibliotēkā tiek izmantots televizors, tādēļ nākotnē būtu lietderīgi apsvērt projektoru iegādi.

Atšķirībā no mūsu iestādes, kur kopēšanas darbi tiek veikti bibliotēkā, Maximinos skolā tie tiek organizēti atsevišķā telpā, un par šo procesu atbild viens darbinieks.

Secinājumi

Kopumā mobilitātes pieredze bija ļoti vērtīga gan profesionālajā, gan personīgajā izaugsme. Īpaši nozīmīga bija iespēja iepazīt citas valsts izglītības sistēmu, bibliotēku darbības modeli un pieeju iekļaujošajai izglītībai.

Sadarbība ar partnerorganizācijas pārstāvjiem bija veiksmīga – kolēģi bija atsaucīgi, atvērti un ar prieku dalījās savā pieredzē. Lai arī atsevišķās situācijās radās nelielas valodas barjeras, kopumā komunikācija bija veiksmīga. Mobilitātes laikā aktīvi iesaistījās diskusijās un pilnveidoju angļu valodas prasmes.

3. Kristīne Ozola

mūzikas teorijas skolotāja

No 2026. gada 25. aprīļa līdz 2. maijam biju iesaistījies Erasmus+ projektā, kur kopā ar kolēģiem no MIKC Ventspils Mūzikas vidusskola apmeklējām valsts izglītības iestāžu tīkla *AE Maximinos* (*Agrupamento de Escolas de Maximinos*) dažas no mācību iestādēm pilsētā Bragā, Portugālē, kā arī apmeklējām Gulbenkian Mūzikas konservatoriju (*Conservatório de Música Calouste Gulbenkian de Braga*) Bragā. Mobilitātes laikā iegūtā pieredze paplašināja manu profesionālo redzējumu un stiprināja pedagoga profesionālās kompetences, ļaujot iepazīt *AE Maximinos* izglītības sistēmas daudzslāņaino struktūru, tās darbības organizāciju un savstarpējās sadarbības praksi.

AE Maximinos ir valsts izglītības iestāžu tīkls Bragā, Portugālē, kas apvieno septiņas izglītības iestādes dažādos izglītības līmeņos — pirmsskolas, pamatizglītības un vidējās izglītības posmā. Skolu tīkls nodrošina vienotu un koordinētu izglītības procesa īstenošanu aptuveni 1700 izglītojamajiem. Papildus vispārējās izglītības programmu īstenošanai izglītības iestādes piedāvā arī profesionāli ievirzītas mākslas, mūzikas un dejas programmas, kā arī nodrošina iekļaujošas izglītības pieeju skolēniem ar redzes traucējumiem. Vizītes laikā skolu tīkla direktors Paulo Antunes iepazīstināja ar vairāku izglītības iestāžu infrastruktūru un raksturoja to darbības organizāciju un specifiskās attīstības prioritātes.

Pirmajā dienā apmeklējām izglītības iestāžu tīkla skolu *Escola Secundária de Maximinos*, kas ir vidējās izglītības iestāde. Skola ir liela, vairākās ēkās, kur ir gan administrācijas telpas un attiecīgie darbinieki, kā arī telpas mācībām. Skolā mācās skolēni no dažādām etniskajām un kultūras vidēm, piemēram, no Brazīlijas, Angolas un citām portugāļu valodā runājošām valstīm. To raksturo kultūrvides daudzveidība. Izglītības iestāde mērķtiecīgi veicina iekļaujošu un sociāli integrētu mācību vidi, sekmējot skolēnu savstarpējo sadarbību, kultūru daudzveidības izpratni un pilnvērtīgu līdzdalību skolas kopienā. Skolas gaiteņu vizuālais noformējums atspoguļo izglītības iestādes vērtību sistēmu, pedagogiskās prioritātes un kopienas identitāti. Uz sienām izvietotā informācija par dalību projektos, Erasmus+ aktivitātēm, skolēnu sasniegumiem un radošajiem darbiem liecina par skolas mērķtiecīgu pieeju iekļaujošas, līdzdalību veicinošas un uz sadarbību orientētas izglītības vides veidošanu. Savukārt definētās vērtības norāda uz apzinātu sociāli emocionālās audzināšanas un pozitīvas skolas kultūras stiprināšanu.

Skola nodrošina arī profesionāli ievirzītu muzikālo izglītību, par ko liecināja pieejamā informācija par skolēnu uzņemšanu dažādu mūzikas instrumentu spēles programmās nākamajam mācību gadam. Mūzikas izglītības īstenošanā tiek veidota sadarbība ar Gulbenkian Mūzikas konservatoriju, kuras pedagogi iesaistās audzēkņu instrumentu spēles apmācībā. Šāda sadarbības prakse atklāj starpinstitucionālu sadarbības modeli, kas veicina specializētās mākslinieciskās izglītības pieejamību un izglītības kvalitātes pilnveidi.

Nākamajā vizītes dienā tika apmeklēta Frei Caetano Brandão pamatskola (*Escola Básica 2/3 Frei Caetano Brandão*), kas ietilpst *AE Maximinos* skolu tīklā un nodrošina izglītību pamatizglītības posmā. Izglītības iestādi raksturo sociāli un kultūras ziņā daudzveidīga vide, kurā tiek īstenoti iekļaujošās izglītības un sociālās integrācijas principi, vienlaikus nodrošinot arī profesionāli ievirzītas mākslinieciskās izglītības iespējas. Skolas fiziskā vide atspoguļo izteiktu uzmanību estētiskajai un radošajai izpausmei — telpas rotā dažādi mākslas darbi, tostarp pašu skolēnu veidoti vizuālās mākslas objekti un radoši noformēti interjera elementi. Mākslinieciskā ievirze ir integrēta

ikdienas skolas vidē, tādējādi veicinot skolēnu radošuma attīstību un piederības izjūtu izglītības iestādei.

Līdzās skolai atrodas arī pirmsskolas izglītības iestāde, kuru bija iespēja apmeklēt vizītes ietvaros. Lai gan pirmsskolas izglītības iestādes āra teritorija bija salīdzinoši neliela, iekštelpu vide bija atbilstoši pielāgota bērnu attīstības vajadzībām un raksturojās ar estētiski un pedagoģiski pārdomātu noformējumu. Telpās bija izvietoti bērnu zīmējumi un radošie darbi, kas veicina bērnu piederības izjūtu un atspoguļoja radošuma nozīmi mācību procesā.

Īpašu uzmanību piesaistīja uzraksts uz mūzikas telpas durvīm — “Mūzika ir dvēseles balss”, kas simboliski akcentēja mākslinieciskās izglītības un emocionālās attīstības nozīmi pirmsskolas izglītības vidē.

Šīs dienas vizītē īpaši nozīmīga šķita pedagogu savstarpējā komunikācija un koleģialitāte, kas bija vērojama skolotāju telpā starpbrīža laikā. Neformālā profesionālā mijiedarbība, kopīga atpūta un savstarpējās sarunas, šķiet, veidoja atbalstošu un saliedētu profesionālo vidi, kas sekmē pozitīvu organizācijas kultūru un savstarpējās sadarbības attīstību kolektīvā.

Vizītes laikā tika apmeklēta arī Gulbenkian Mūzikas konservatorija (Conservatório de Música Calouste Gulbenkian de Braga) Bragā — specializēta mākslinieciskās ievirzes izglītības iestāde Bragā, kas nodrošina profesionālu muzikālo izglītību paralēli vispārējās pamatizglītības un vidējās izglītības apguvei. Skolas direktors iepazīstināja ar izglītības iestādes infrastruktūru, darbības organizāciju un pedagoģiskā procesa īstenošanas principiem. Īpašu uzmanību piesaistīja skolas arhitektoniskais risinājums — ēkas telpiskais plānojums veidots nestandarta formā.

Vizītes laikā tika skaidrots arī sadarbības modelis ar AE Maximinos, kura ietvaros konservatorijas pedagogi iesaistās partneru skolu audzēkņu instrumentu spēles apmācībā. Šāda sadarbības forma raksturo profesionālās muzikālās izglītības modeli, kas nodrošina specializētās mūzikas izglītības pieejamību plašākam izglītojamo lokam.

Mani interesēja mūzikas teorētisko priekšmetu apguves plānojums. Salīdzinot ar Latvijas profesionālās ievirzes mūzikas izglītības sistēmu, konservatorijā mūzikas teorētiskajiem priekšmetiem tiek atvēlēts lielāks stundu skaits. Saturs balstīts muzikālās dzirdes, muzikālās atmiņas un klausīšanās prasmju attīstībā, integrējot harmonijas pamatus un mūzikas analīzes elementus. Šim priekšmetam tiek paredzētas trīs vai pat četras mācību stundas nedēļā, atkarībā no audzēkņu vecuma. Arī mūzikas vēstures apguvei tiek atvēlēts lielāks mācību stundu apjoms nekā Latvijas izglītības sistēmā.

Kopumā Gulbenkian Mūzikas konservatorija īsteno integrētu profesionālās muzikālās izglītības modeli, kurā mūzikas teorijas priekšmetu apguve tiek organizēta ciešā sasaistē ar instrumenta spēli, kolektīvo muzicēšanu un koncertpraksi. Mācību process balstās pakāpeniskā muzikālo kompetenču attīstībā, nodrošinot sistemātisku teorētisko zināšanu un praktisko prasmju integrāciju dažādos izglītības līmeņos. Būtiska šīs sistēmas iezīme ir divu apmācības modeļa paralēla īstenošana, kas nodrošina efektīvu sadarbību starp specializētajām un vispārīzglītojošajām izglītības iestādēm.

Nākamās dienas vizīte notika AE Mosteiro e Cávado (Agrupamento de Escolas Mosteiro e Cávado) skolu tīkla vienā no izglītības iestādēm. Skolas direktore iepazīstināja ar izglītības iestādes infrastruktūru un raksturoja to darbības organizāciju. Skolas darbības modelis konceptuāli ir tāds pats, kā AE Maximinos īstenošanai pieejai. Īpašu uzmanību piesaistīja skolas telpiskais risinājums — mūzikas nodarbību organizēšanai tika izmantoti speciāli pielāgoti konteineri, kas kalpo kā

pagaidu mācību telpas. Šāds risinājums saistīts ar plānoto skolas infrastruktūras paplašināšanu, paredzot nākotnē izbūvēt atsevišķu korpusu mūzikas izglītības vajadzībām.

Nozīmīga skolas darbības sastāvdaļa bija arī digitālo tehnoloģiju integrācija mācību procesā. Izglītības iestādē darbojas skolēnu veidots radio, kura ietvaros audzēkņi sagatavo raidījumus un podkāstus par sev aktuālām sociālām, kultūras un izglītības tēmām. Šāda pieeja sekmē skolēnu komunikācijas, medijpratības un digitālās kompetences attīstību, vienlaikus veicinot aktīvu līdzdalību skolas kopienas dzīvē. Minētais piemērs sniedz idejas profesionālajai refleksijai arī mūsu izglītības iestādes kontekstā, īpaši ņemot vērā skolas rīcībā esošo ierakstu studiju, kas potenciāli ļautu attīstīt līdzīgas skolēnu līdzdalībā balstītas digitālās iniciatīvas. Šāda veida aktivitātes varētu veicināt skolēnu savstarpējo sadarbību, dialogu ar pedagogiem un digitālo tehnoloģiju mērķtiecīgu integrāciju mācību un ārpusstundu darbā. Kopumā vizīte apliecināja, ka šajā skolā mērķtiecīgi īsteno uz skolēnu attīstību orientētu izglītības pieeju, integrējot digitālās tehnoloģijas, vides izglītības iniciatīvas un projektu metodē balstītu mācību procesu. Vienlaikus būtiska uzmanība tiek pievērsta arī skolēnu emocionālajai labsajūtai, ko nodrošina gan atbilstošs atbalsta personāls, gan speciāli veidotas atpūtas un sociālās mijiedarbības telpas.

Vizītes laikā Portugālē bija iespēja apmeklēt arī vairākus kultūras pasākumus, kas sniedza ieskatu vietējās izglītības iestāžu mākslinieciskajā darbībā un jauniešu radošajā pašizpausmē. Pasākums bija deju vakars Bragas Jauniešu centrā, kura ietvaros tika demonstrēti bērnu un jauniešu daudzveidīgi mākslinieciskie priekšnesumi. Pasākumā piedalījās AE Maximinos izglītojamie, kuru uzstāšanās atspoguļoja skolā īstenotās mākslinieciskās izglītības (dejas) daudzveidību un radošās darbības integrāciju izglītības procesā. Priekšnesumi raksturojās ar stilistisku un tematisku daudzveidību, apliecinot skolēnu radošo potenciālu, skatuves kultūru un mākslinieciskās kompetences attīstību.

26. aprīlī apmeklējām Porto pilsētas simfoniskā orķestra (Orquestra Sinfónica do Porto Casa da Música) koncertu Casa da Música koncertzālē. Koncertu diriģēja Mihails Zanderlings (Michael Sanderling), savukārt muzikālos komentārus sniedza komponists un muzikologs Daniels Moreira (Daniel Moreira). Programmā izskanēja Antona Bruknera 1. simfonija dominorā. Koncerts bija papildināts ar reāllaika video vizualizācijām, kas paplašināja muzikālā darba uztveres pieredzi un veicināja klausītāju iesaisti. Pasākums sniedza iespēju iepazīt augsta profesionālā līmeņa simfoniskās mūzikas interpretāciju un mūsdienīgas koncertprezentācijas formas Portugāles kultūrvidē.

Rezumējot mobilitātes laikā gūto pieredzi un novērojumus, iespējams noteikt vairākas profesionālajā praksē pielietojamas atziņas un attīstības perspektīvas. Pirmkārt, būtu lietderīgi veidot sadarbības projektu ar pilsētas mākslas skolu, lai mērķtiecīgi pilnveidotu mūsu skolas telpu vizuālo vidi, procesā iesaistot arī mūsu skolas audzēkņus. Šāda iniciatīva ne vien uzlabotu izglītības iestādes estētisko vidi, bet arī sekmētu skolēnu piederības izjūtu un līdzdalību skolas identitātes veidošanā.

Otrkārt, mobilitātes laikā īpaši nozīmīga šķita pedagogu savstarpējā sadarbība un profesionālā komunikācija, ko novērojām Portugāles skolās, kas būtiski ietekmē pozitīvas organizācijas kultūras un profesionālas pedagoģiskās vides veidošanos. Atbalstoša un koleģiāla sadarbības vide sekmē gan pedagogu profesionālo labbūtību, gan efektīvāku mācību procesa īstenošanu.

Treškārt, nozīmīgu potenciālu izglītības procesa pilnveidē sniedz digitālo tehnoloģiju integrācija mācību vidē. Vērtīga šķita skolēnu radio un podkāstu veidošanas prakse, ko varētu pārņemt arī

mūsu skolā, jo tās ietvaros audzēkņi varētu diskutēt par sev aktuālām sociālām, kultūras un izglītības tēmām. Šāda pieeja veicinātu mūsu skolas audzēkņu komunikācijas prasmes, medijpratību, digitālās kompetences un aktīvu līdzdalību skolas kopienā.

Ceturtkārt, būtiska uzmanība pievēršama izglītības procesa digitalizācijai, ko bija iespējams novērot Gulbenkian Mūzikas konservatorijā. Līdzīga pieeja būtu pielietojama arī mūsu izglītības iestādē, piemēram, digitalizējot bibliotēkas mācību materiālus un nodrošinot to pieejamību pedagogiem un skolēniem digitālā formātā. Tas atvieglotu mācību procesa organizāciju un nodrošinātu elastīgāku piekļuvi nepieciešamajiem resursiem.

Visbeidzot, par vērā ņemamu uzskatu sadarbības modeli starp profesionālās ievirzes mūzikas skolām un vispārizglītojošajām izglītības iestādēm. Šāda starpinstitucionāla sadarbība sekmē muzikālās izglītības pieejamību, kas ir atbilstoša mūsdienu situācijai, kad audzēkņu skaits sarūk; tā paplašina bērnu iespējas iesaistīties mākslinieciskajā darbībā un veicina daudzveidīgas kultūrizglītības pieredzes integrēšanu vispārējās izglītības procesā, ja bērns vēlas iepazīt mūzikas pasauli.

4. Inga Cīrule

direktora vietniece mācību darbā

Piedaloties Erasmus+ projektā kā direktora vietniecei mācību darbā, mans mērķis bija iepazīties ar skolas iekšējo komunikāciju un vadības sadarbību ar pedagogiem un audzēkņiem. Īpaša uzmanība tika pievērsta AE Maximinos vadības un organizācijas darbam, komunikācijas plūsmai un koordinācijai, kā arī tam, kā šie procesi veicina skolas attīstību un audzēkņu piesaisti.

Tāpat tika analizēts, kā AE Maximinos pieredze palīdz nodrošināt skolai nepieciešamo audzēkņu skaitu.

Skolas iekšējā komunikācija:

Vizītes laikā tika analizēta skolas iekšējā komunikācijas sistēma starp administrāciju, pedagogiem un audzēkņiem. Tika novērots, ka komunikācija ir strukturēta, regulāra un daudzkanālu – tiek izmantotas gan digitālās platformas, gan klātienes tikšanās. Īpaša nozīme tiek piešķirta savlaicīgai informācijas nodošanai un atgriezeniskajai saitei, kas veicina savstarpēju uzticēšanos un efektīvu darba organizāciju. Skolas iekšējā komunikācijā liela nozīme ir skolotāju ikdienas saskarsmei. Skolotāji pulcējas katrā starpbrīdī, pārrunā nozīmīgākos ikdienas notikumus un savstarpēji komunicē. Ikdienas komunikācija palīdz skolotājiem ātri apmainīties ar informāciju par skolēniem, mācību procesu un aktuālajiem notikumiem skolā; savstarpējās sarunas veicina koleģialitāti un saliedētu darba vidi. Neformālā komunikācija starpbrīžos palīdz risināt problēmsituācijas un pieņemt operatīvus lēmumus. Regulāra saziņa stiprina savstarpējo uzticēšanos un sadarbību starp pedagogiem. Komunikācija skolotāju kolektīvā palīdz dalīties pieredzē, metodēs un idejās par mācību darbu. Efektīva ikdienas komunikācija skolā veicina veiksmīgu sadarbību, pozitīvu mikroklimatu un kvalitatīvu mācību procesu.

Vadības sadarbība ar pedagogiem un audzēkņiem:

Skolas vadība aktīvi iesaista pedagogus lēmumu pieņemšanas procesos, veicinot līdzatbildību un iniciatīvu. Regulāras sapulces, darba grupas un individuālās konsultācijas nodrošina ciešu sadarbību. Tika vērota skolotāju un administrācijas neformāla tikšanās ārpus darba laika, kuras laikā kolēģi kopīgās sarunās pārrunāja gan profesionālus jautājumus, gan ikdienas aktualitātes. Šāda neformāla komunikācija veicina savstarpēju uzticēšanos, saliedētību un pozitīvas attiecības kolektīvā. Tā palīdz stiprināt sadarbību starp skolotājiem un rada atbalstošu darba vidi. Attiecībās ar audzēkņiem tiek veidota atvērta un atbalstoša vide, kurā tiek uzklauti viņu viedokļi un vajadzības, tādējādi stiprinot piederības sajūtu skolai.

AE Maximinos vadības un organizācijas darbs:

Tika vērota AE Maximinos skolas vadības pieeja organizācijas darbam, kas balstās uz skaidru struktūru, pienākumu sadalījumu un stratēģisku plānošanu. Vadība efektīvi koordinē ikdienas procesus, nodrošinot, ka visi iesaistītie darbinieki ir informēti par prioritātēm un mērķiem. Liela nozīme tiek piešķirta profesionālajai attīstībai un inovāciju ieviešanai.

Komunikācijas plūsma un koordinācija:

Komunikācijas plūsma skolā ir loģiski strukturēta, kas ļauj ātri un precīzi nodot informāciju starp dažādiem līmeņiem. Koordinācija starp struktūrvienībām notiek sistemātiski, izmantojot gan plānotas tikšanās, gan digitālos rīkus. Tas samazina informācijas zudumu risku un uzlabo darba efektivitāti.

Procesu ietekme uz skolas attīstību un audzēkņu piesaisti:

Efektīva komunikācija un vadības sadarbība būtiski ietekmē skolas attīstību. Skola spēj elastīgi reaģēt uz izmaiņām, piedāvāt kvalitatīvu izglītību un veidot pozitīvu tēlu sabiedrībā. Tas savukārt veicina audzēkņu interesi un uzticību, palielinot skolas konkurētspēju.

AE Maximinos pieredze audzēkņu piesaistē:

Analizējot AE Maximinos pieredzi, tika secināts, ka būtiska loma audzēkņu piesaistē ir skolas reputācijai, mērķtiecīgai komunikācijai ar sabiedrību un piedāvāto izglītības programmu kvalitātei. Tiek izmantoti dažādi mārketinga un sabiedrisko attiecību risinājumi, kā arī cieša sadarbība ar vietējo kopienu. Šāda pieeja palīdz nodrošināt stabilu un pietiekamu audzēkņu skaitu.

Agrupamento de Escolas de Maximinos – ir 7 skolu apvienība, kur katrai skolai ir savs virziens, specializācija- mūzika, deja, māksla, STEM. Skolu apvienībā, kurā izglītojas 2200 audzēkņi, strādā 200 pedagogi, īpaša uzmanība tiek pievērsta bērniem ar īpašām vajadzībām, redzes invaliditāte, kustību traucējumi. Lai nodrošinātu izglītības procesu, skolā darbojas 68 pedagogi- atbalsta personāls. Rezultāts ir pozitīvs, katrs bērns ir personība, un tiek veiksmīgi integrēts sabiedrībā.

Skolu apvienībā Agrupamento de Escolas de Maximinos izglītojas 48 tautību bērni- no Brazīlijas, Namībijas, Angolas, Panamas, Venecuēlas, Vjetnamas, Ķīnas, Venecuēlas, Ukrainas, u.c. valstīm, kā arī izglītojas romu bērni.

Lai audzēkņi veiksmīgi iekļautos izglītības procesā, kā prioritāte tiek izvirzīta portugāļu valodas apguve, un tikai tad audzēkņi var iekļauties pilnvērtīgā izglītības procesā, konkrētā līmenī, kā arī izvēlēties izglītošanās virzienu- mūziku, deju, mākslu vai STEM.

Vienā no Agrupamento de Escolas de Maximinos skolām vispārizglītojošos priekšmetus audzēkņi apgūst ar Montesori metodēm, mācot bērniem pētīt, izziņāt, kā atzīmēja skolas direktors, šie bērni nākotnē ir zinātnieki, mūziķi, mākslinieki, politiķi, ANO darbinieki.

Projekta mobilitātes laikā bija iespēja iepazīties ar Bragas konservatorijas- Escola Artistica Conservatorio de Musica Calouste Gulbenkian mācību procesu. Līdzīgi kā Latvijā, E.Dārziņa Mūzikas vidusskola, tā ir specializēta Mūzikas vidusskola, kur audzēkņi apgūst mūzikas priekšmetus un vispārīzglītojošos mācību priekšmetus. Izglītība tiek organizēta 4 posmos, pirmais- 1.-4.klase, otrs- 5.,6.klase, trešais- 7.-9.klase; ceturtais posms- 15-19 gadus veciem jauniešiem. Izglītības programmas- mūzika, gleznošana, fotogrāfija, dizains. Konservatorijā 170 pedagogi izglīto 600 audzēkņus. Jaunāko klašu audzēkņu izglītošana (līdzīgi kā Latvijā profesionālās ievirzes izglītības pakāpe) ir bāze tiem audzēkņiem, kas mūziku un mākslu izvēlēties par savu profesiju, un turpinās izglītoties jau konservatorijas augstākā izglītības pakāpē. Mācību priekšmetu un stundu slodzes sadalījums ļoti līdzīgs, kā Latvijas profesionālās ievirzes un profesionālās vidējās izglītības mācību programmās. Konservatorija ir veidota kā droša vide arī jaunāko klašu audzēkņiem- bērniem ir telpa, kur izglītojoši pavadīt laiku līdz vecāku ierašanās laikam. Konservatorijas pedagogus direktors raksturo kā īstus patriotus. Neskaitāmi jaunieši, sākuši izglītoties konservatorijā, pēc augstākās izglītības iegūšanas, atgriežas izglītības iestādē kā pedagogi.

Secinājumi:

1. Skolas efektīva iekšējā komunikācija ir viens no būtiskākajiem faktoriem kvalitatīvas izglītības nodrošināšanā un veiksmīgā organizācijas darbībā. Regulāra un strukturēta informācijas aprīte veicina savlaicīgu lēmumu pieņemšanu un mazina pārpratumus.
2. Vadības un pedagogu sadarbība ir cieši saistīta ar skolas darba kvalitāti. Iesaistot pedagogus lēmumu pieņemšanā, tiek veicināta viņu motivācija, atbildība un piederības sajūta skolai.
3. Atvērta komunikācija ar audzēkņiem pozitīvi ietekmē skolas vidi, uzlabo savstarpējās attiecības un veicina audzēkņu iesaisti mācību procesā.
4. Skaidri definēta komunikācijas plūsma un pienākumu sadalījums uzlabo darba efektivitāti un samazina informācijas zuduma risku.
5. Stratēģiska pieeja skolas attīstībai un pozitīva skolas tēla veidošana sabiedrībā ir nozīmīgs priekšnoteikums audzēkņu piesaistei un skolas ilgtspējīgai attīstībai.

Ieteikumi skolas iekšējās komunikācijas uzlabošanai:

1. Nodrošināt regulāras un strukturētas sapulces ar skaidru darba kārtību un atgriezenisko saiti.
2. Veicināt divvirzienu komunikāciju, dodot iespēju pedagogiem un audzēkņiem izteikt viedokli un ierosinājumus.

Ieteikumi vadības sadarbības pilnveidei:

1. Stiprināt pedagogu iesaisti lēmumu pieņemšanas procesos (darba grupas, iniciatīvu projekti).
2. Attīstīt regulāru individuālo komunikāciju starp vadību un pedagogiem.
3. Atbalstīt regulāru ikdienas komunikāciju pedagogu starpā.
4. Veicināt profesionālās pilnveides iespējas un pieredzes apmaiņu.
5. Uzturēt atvērtu un atbalstošu organizācijas kultūru.

Ieteikumi attīstības plānošanas uzlabošanai:

1. Aktīvāk iesaistīt pedagogus un citus darbiniekus attīstības plānošanā.
2. Regulāri izvērtēt sasniegtos rezultātus un veikt nepieciešamās korekcijas.
3. Stiprināt sadarbību ar vietējo kopienu un veidot pozitīvu skolas tēlu sabiedrībā.
4. Izmantot mērķtiecīgas komunikācijas un mārketinga aktivitātes audzēkņu piesaistei.

Izvērtējot Erasmus+ mobilitātes laikā gūto pieredzi, var secināt, ka efektīva skolas iekšējā komunikācija ir viens no būtiskākajiem priekšnoteikumiem kvalitatīvai izglītības procesa organizēšanai un veiksmīgai iestādes darbībai kopumā. Strukturēta, savlaicīga un divvirzienu komunikācija veicina savstarpējo uzticēšanos starp administrāciju, pedagogiem un audzēkņiem, kā arī nodrošina skaidru informācijas apriti un mazina pārpratumus.

Nozīmīga loma skolas attīstībā ir vadības un pedagogu sadarbībai. Iesaistot pedagogus lēmumu pieņemšanā un skolas attīstības procesos, tiek stiprināta viņu motivācija, profesionālā atbildība un piederības sajūta izglītības iestādei. Tāpat būtiska ir atvērta un cieņpilna komunikācija ar audzēkņiem un audzēkņu vecākiem, kas veicina pozitīvu skolas vidi un audzēkņu aktīvu iesaisti mācību procesā.

Balstoties uz iegūto pieredzi, ieteicams pilnveidot skolas iekšējo komunikāciju, veicināt aktīvāku pedagogu un audzēkņu iesaisti komunikācijas procesos, nodrošinot iespējas izteikt viedokli un piedalīties lēmumu pieņemšanā. Ieteicams efektīvāk atbalstīt pedagogu ikdienas komunikāciju skolā, kas veicinātu veiksmīgāku sadarbību, pozitīvu mikroklimatu un kvalitatīvu mācību procesu.

Vadības sadarbības uzlabošanai ieteicams stiprināt pedagogu iesaisti skolas attīstības plānošanā, attīstīt individuālu komunikāciju un veicināt profesionālās pilnveides iespējas.

Savukārt attīstības plānošanā būtiski izstrādāt skaidru ilgtermiņa stratēģiju ar konkrētiem mērķiem un regulāru rezultātu izvērtēšanu, kā arī stiprināt sadarbību ar vietējo kopienu un mērķtiecīgi veidot skolas pozitīvu tēlu sabiedrībā.

Kopumā iegūtā pieredze sniedz vērtīgas atziņas skolas darba pilnveidei, īpaši komunikācijas, sadarbības un stratēģiskās attīstības jomās, kas ilgtermiņā var veicināt gan izglītības kvalitātes paaugstināšanos, gan audzēkņu piesaisti.

Projekta rezultātu integrācija:

Atziņas tiks integrētas MIKC “Ventspils Mūzikas vidusskola” skolas darba pilnveidē, ar tām tiks iepazīstināti metodisko komisiju dalībnieki un administrācija. Mobilitātes ieguvumi tiks izmantoti skolas attīstībā.

5. Krista Ošeniece

metodiķe

Erasmus+ mobilitātes laikā Portugālē man bija iespēja iepazīt Maximinos School Group un viesoties arī Calouste Gulbenkian Music Conservatory of Braga. Mobilitātes galvenais mērķis bija pētīt portugāļu pedagogu metodiskā darba īpatnības, pedagogu atbalsta sistēmu, profesionālās pilnveides organizēšanu un kvalitātes pilnveides procesus, īpašu uzmanību pievēršot iekļaujošai izglītībai, dažādībai, pilsoniskajai līdzdalībai un zaļā kursa jautājumiem. Šī pieredze deva iespēju ne tikai iepazīt citas valsts izglītības sistēmu un kultūru, bet arī kritiski izvērtēt mūsu skolas ikdienas praksi un rast idejas turpmākai attīstībai.

Viena no spēcīgākajām atziņām bija skolu mērķtiecīgais darbs pie skolēnu vērtību izglītības. Gan mācību stundās, gan dažādos projektos un ikdienas skolas vidē, regulāri tiek akcentētas tādas vērtības kā ģimene, draudzība, mīlestība, vienlīdzība, cieņa, pilsoniskums, demokrātija, ētika un izglītības nozīme. Skolu telpās ir izvietoti daudzveidīgi vizuālie materiāli par šīm tēmām, ko skolēni redz ik dienu. Tas rada sajūtu, ka vērtību izglītība nav tikai formāls mācību satura elements, bet gan neatņemama skolas kultūras sastāvdaļa.

Īpaši nozīmīgs ir darbs ar dažādām minoritāšu grupām un iekļaujošās izglītības īstenošanu. Skolā mācās vairāku desmitu dažādu minoritāšu pārstāvji, kuri veiksmīgi tiek integrēti gan izglītības sistēmā, gan sabiedrībā kopumā. Tiek organizēti projekti un aktivitātes, kas veicina savstarpēju sapratni, līdzdalību un cieņu. Ļoti augstā līmenī ir nodrošināts atbalsts bērniem ar dažādām vajadzībām – uztveres traucējumiem, psiholoģiskām grūtībām vai fiziskās attīstības īpatnībām, tostarp bērniem ar Dauna sindromu vai redzes traucējumiem. Jūtams, ka skolās neviens nejūtas atstumts vai nevajadzīgs.

Šādu pieeju nodrošina arī plašs atbalsta personāla tīkls. Skolās strādā sociālie pedagogi, psihologi, speciālie pedagogi un citi speciālisti, kuri iesaistās gan skolēnu uzņemšanas procesā, gan ikdienas darbā. Tiek domāts ne tikai par akadēmiskajiem sasniegumiem, bet arī par bērnu emocionālo un psiholoģisko labsajūtu. Īpaši vērtīgas šķiet atpūtas telpas un personāls, kas palīdz bērniem mazināt mentālo, emocionālo un fizisko pārslodzi.

Lielu iespaidu atstāja arī skolas vadības darbs ar audzēkņu vecākiem. Skolas direktors regulāri organizē tikšanās un sapulces katras diasporas audzēkņu vecākiem. Tā kā, skolā mācās vairāku desmitu dažādu tautību un kultūru pārstāvji, šāda pieeja palīdz veidot ciešu sadarbību starp skolu un ģimeni. Vecāki tiek aktīvi iesaistīti bērnu izglītības procesos, ir informēti par aktualitātēm un jūtas piederīgi skolas videi. Tas veicina savstarpēju uzticēšanos, veiksmīgāku komunikāciju un palīdz laikus risināt dažādas situācijas. Bija redzams, ka vecāku klātbūtne un iesaiste tiek uztverta kā būtiska izglītības procesa sastāvdaļa.

Mobilitātes laikā daudz tika runāts arī par ilgtspēju un zaļā kursa jautājumiem. Skolās liela nozīme tiek piešķirta dabas un īpaši okeāna aizsardzībai. Ļoti spilgti atmiņā palika sauklis “Okeāns sākas šeit”, kas simboliski atgādina, ka rūpes par vidi sākas ar katra cilvēka ikdienas rīcību. Šī doma tiek integrēta gan mācību procesā, gan dažādās skolu aktivitātēs, mudinot skolēnus uzņemties atbildību par vidi un sabiedrību kopumā.

Līdzīgi kā Latvijā, arī Portugālē pedagogiem nepieciešama regulāra profesionālā pilnveide. Mācību gada laikā pedagogiem jāapgūst 16 profesionālās pilnveides stundas. Tomēr īpaši būtiska šķiet ne tikai formālā profesionālā pilnveide, bet arī ikdienas sadarbības kultūra skolās. Ļoti iedvesmoja pedagogu savstarpējās attiecības un saliedētais kolektīvs. Skolās valdīja draudzīga, atbalstoša un cieņpilna atmosfēra. Pedagogi ir atvērti sadarbībai, dalās pieredzē, palīdz viens otram un kopīgi veido skolēniem draudzīgu, mūsdienīgu un “zaļāku” skolas vidi. Nozīmīga loma ir arī pedagogu koplietošanas un satikšanās telpām, kas veicina ikdienas komunikāciju un sadarbību. Pedagogi pazīst viens otru un jūtās kā vienota komanda.

Īpašu iespaidu atstāja arī skolu savstarpējā sadarbība. Portugālē augstā līmenī darbojas starpskolu sadarbības menedžments. Tas īpaši spilgti bija redzams sadarbībā starp vispārizglītojošajām skolām un mūzikas izglītības iestādēm. Skolas spēj veiksmīgi saskaņot stundu sarakstus, pedagogu noslodzi un telpu

izmantošanu, lai skolēniem būtu iespēja paralēli vispārējai izglītībai apgūt arī mūzikas instrumentu spēli. Šāda sadarbība paplašina skolēnu iespējas un veicina daudzpusīgu attīstību.

Kopumā šī Erasmus+ mobilitāte bija ļoti vērtīga manā profesionālajā un personīgajā pieredzē. Tā deva iespēju pārlicināties, cik nozīmīga ir cieņpilna, iekļaujoša un sadarbībā balstīta skolas vide. Portugāles skolu pieredze iedvesmoja domāt par vēl mērķtiecīgāku vērtību izglītības integrēšanu ikdienas darbā – gan mācību procesā, gan skolas vidē un savstarpējā komunikācijā. Tas palīdz veidot atbildīgus, empātiskus un sabiedriski aktīvus jauniešus.

Secinājumi

Erasmus+ mobilitātes laikā Portugālē gūtā pieredze apliecināja, ka kvalitatīva un mūsdienīga izglītība balstās ne tikai akadēmiskajos sasniegumos, bet arī cieņpilnā, iekļaujošā un sadarbībā balstītā skolas vidē. Maximinos School Group pieredze parādīja, ka vērtību izglītība tiek mērķtiecīgi integrēta ikdienas darbā – gan mācību procesā, gan skolas vidē un savstarpējā komunikācijā. Tas palīdz veidot atbildīgus, empātiskus un sabiedriski aktīvus jauniešus.

Ļoti nozīmīga ir sistemātiska pieeja iekļaujošajai izglītībai. Skolās tiek nodrošināts plašs atbalsta personāls un individuāla pieeja skolēniem ar dažādām vajadzībām, tādējādi veicinot katra bērna piederības sajūtu skolai un sabiedrībai. Vienlaikus būtiska loma ir arī ciešai sadarbībai ar ģimenēm, regulāri iesaistot vecākus skolas dzīvē un lēmumu pieņemšanas procesos.

Mobilitātes laikā bija redzams, ka pedagogu savstarpējā sadarbība un emocionālā labsajūta tieši ietekmē skolas klimatu. Draudzīga, atbalstoša un profesionāla sadarbības kultūra motivē pedagogus, veicina pieredzes apmaiņu un pozitīvi ietekmē skolēnu labsajūtu.

Tāpat nozīmīga atziņa bija ilgtspējas un vides jautājumu integrēšana ikdienas mācību darbā. Skolās videi draudzīga domāšana netiek uztverta kā atsevišķa aktivitāte, bet gan kā dzīvesveida un vērtību sastāvdaļa.

Pozitīvu iespaidu atstāja arī efektīvā starpskolu sadarbība, īpaši vispārējās un profesionālās ievirzes izglītības savstarpējā koordinēšana, kas paplašina skolēnu iespējas un nodrošina daudzveidīgu izglītības piedāvājumu.

Priekšlikumi skolas darba pilnveidei

Stiprināt vērtību izglītību ikdienas skolas vidē, vairāk integrējot tēmas par cieņu, vienlīdzību, demokrātiju, pilsonisko līdzdalību un savstarpējo attiecību kultūru gan mācību stundās, gan skolas interjerā.

Veicināt iekļaujošās izglītības attīstību, pilnveidojot atbalsta sistēmu skolēniem ar dažādām vajadzībām, un stiprinot sadarbību starp pedagogiem, atbalsta personālu un ģimenēm.

Attīstīt skolas un vecāku sadarbību, organizējot regulāras tematiskās tikšanās, diskusijas un iesaistes aktivitātes, lai vecāki būtu vairāk informēti un iesaistīti bērnu izglītības procesos.

Veidot pedagogu sadarbību veicinošu vidi, nodrošinot iespējas regulārām profesionālām sarunām, pieredzes apmaiņai un kopīgām iniciatīvām, kas stiprina kolektīva saliedētību.

Turpināt attīstīt ilgtspējīgas un “zaļas” skolas idejas, integrējot vides izglītību dažādos mācību priekšmetos un ikdienas aktivitātēs, veidojot skolēnos personīgu atbildību par apkārtējo vidi.

Veicināt starpskolu sadarbību, īpaši kultūras, mākslas un interešu izglītības jomās, lai paplašinātu skolēnu attīstības iespējas un stiprinātu izglītības iestāžu savstarpējo sadarbību.

Atbalstīt pedagogu profesionālo pilnveidi un pieredzes apmaiņu, iedrošinot iesaistīties starptautiskos projektos, mobilitātēs un profesionālās sadarbības tīklos.

6. Kristis Daubaris

solfedžo un džeza trombona skolotājs

Ievads

Šis ziņojums apkopo manu Erasmus+ darba vērošanu Portugālē. Vēroju mācību saturu, metodiku, digitalizāciju un iekļaujošo izglītību. Kā pieredzējis mobilitāšu dalībnieks palīdzēju arī citiem dalībniekiem strukturēt novērojumus. Ziņojuma beigās sniedzu praktiskus ieteikumus mūsu skolai.

Mūzikas saturs un metodika

Pirmo novērojumu par metodiku, pārsteidzoši, atradu skolas ēdnīcā - vēroju apzinātas ēšanas (mindful eating) plakātu un praksi. Audzēkņiem māca pievērst uzmanību ne tikai tam, ko un cik daudz viņi ēd, bet arī ēdiena tekstūrai, izskatam un smaržai. Šī pieeja man uzreiz lika domāt par mūzikas pedagoģiju – bieži vien koncentrējamies uz notīm, bet aizmirstam dinamiku, faktūru un tembru. Portugāļu pieeja atgādināja, ka tehniskā precizitāte bez maņu iesaistes nav pilnvērtīga mūzika. Skola veicina katru dienu nostaigāt vienu jūdzi ("Daily mile"), īpaši gadījumos, kad audzēknis jūtas pārslogots vai satraukts. **To pašu atziņu guvu arī Erasmus+ mobilitātē Lietuvā, kur kolēģis Gabrieliuss Simas Sapiega uzsvēra relaksācijas nozīmi audzēkņu akadēmiskajā sniegumā.** Mūsu skolas ēka ir veidota kā taisnstūris, un viena pilna apkārtapaiga aizņem aptuveni 3 minūtes. Tādējādi "Daily mile" ieviešana mums būtu salīdzinoši vienkārša. Pedagoģijas priekšmetā notiek semināri, kuros skolēni tiek ar augstskolu pedagoģijas studentiem. Skolotāja uzraudzībā viņi kopīgi risina uzdevumus, meklē idejas un diskutē. Skolnieki iegūst reālu priekšstatu par pedagoģijas studijām un ikdienas darbu no studentiem, savukārt augstskolu studenti gūst praktisku pedagoģijas pieredzi darbā ar mazajiem skolniekiem.

Digitalizācija

Vairākas no skolām ir Milage+ skolas. Mācīšanās tiek padarīta par spēli mobilajās lietotnēs (galvenokārt matemātika un eksaktās zinātnes) – audzēkņi saņem punktus, pāriet uz nākamajiem līmeņiem un uzreiz redz atgriezenisko saiti. Īpaši noderīgi tas ir tiem audzēkņiem, kuriem tradicionālās metodes sagādā grūtības. Vienā no skolām darbojas skolēnu vadīts radio. Afīšas, skolas avīzes un citi paziņojumi tiek digitalizēti un nonāk ēterā. Mūsu skolā varētu ieviest ikmēneša podkāstu vai audio paziņojumus, ko veidotu paši skolēni.

Iekļaujošā izglītība un skolēnu līdzdalība

Skolā ir izvietoti plakāti, kas skaidri parāda, kā izskatās mobings, bulings un atstumšana. Šādi vizuālie materiāli palīdz audzēkņiem pašiem atpazīt nepieņemamu uzvedību. Skolēni paši organizē tirdziņu, kurā pārdod vietējos labumus un vāc naudu jauniešu festivālam. Šī aktivitāte māca sadarbību, plānošanu un atbildību. Skola motivē skolēnus braukt ar riteni un šķirot atkritumus. Īpaši vērtīga ir kampaņa par ūdenstilpņu sargāšanu. Ar skolēnu pašu veidotiem mākslas darbiem un vizuālajiem materiāliem tiek aicināts nepiesārņot notekas, jo "jūra sākas jau notekā".

Metodiskie priekšlikumi mūsu skolai

Praktiskie ieteikumi

Pēc atgriešanās apņemos: 1. Iesniegt šo ziņojumu administrācijai. 2. Ieviest "apzinātas klausīšanās" 2 minūšu iesildīšanos solfedžo stundās. 3. Ierosināt Daily mile pilotu – 3 minūšu pastaigu pa skolas apli pirms stresa pilnām situācijām. 4. Dalīties ar kolēģiem par Milage+, kā arī skolas radio/podkāsta idejām. 5. Ierosināt pārstrukturēt "pedagoģijas pamati priekšmetu".

Noslēgums

Šī mobilitāte atklāja, ka Portugāles skolas labbūtību, digitalizāciju un skolēnu līdzdalību integrē ikdienas praksē – apzināta ēšana, Daily mile, plakāti pret mobingu, skolēnu vadīts radio, tirdziņš un ūdenstilpņu sargāšana. Iegūtās atziņas sasaistās arī ar iepriekšējo Erasmus+ pieredzi Lietuvā un Francijā. Vairākas no novērotajām praksēm ir zemas izmaksas vai bezmaksas, un tās var ieviest jau nākamajā semestrī. Erasmus+ vērtība ir ne tikai vērot, bet pielāgot – un tagad mums ir papildu idejas. Kristis Daubaris Solfedžo un džeza trombona skolotājs MIKC “Ventpils Mūzikas vidusskola”

Portugāles prakse Ierosinājums mūsu skolai Apzināta ēšana (mindful eating) Katrā solfedžo stundā 2 minūtes veltīt skaņas krāsas un faktūras analīzei pirms praktiskiem uzdevumiem. Daily mile Pastaiga pa skolas apli (3 min) pirms sarežģītas stundas vai eksāmena Semināri ar augstskolu studentiem Aicināt vidusskolēnus pedagoģijas stundās veidot seminārus ar bērnu skolas skolniekiem, tādējādi iepazīstinot ar pedagoga darbu dodot vidusskolniekiem papildu praksi. Plakāti pret mobingu Šķiet, ka šādi plakāti un materiāli jau ir pieejami mūsu bibliotēkā. Skolas radio Ikmēneša audio paziņojumi vai podkāsts skolēnu vadībā. Milage+ lietotnes Izmēģināt bezmaksas mūzikas teorijas lietotni iesācēju grupas nodarbībās. Esmu daļēji šo jau sācis ieviest savā pedagoģijas praksē.

7. Emīls Fricis Bogdanovičs

ritma mūzikas nodaļas vadītājs

1. Mobilitātes mērķis

Mobilitātes galvenais mērķis bija iepazīt un analizēt sadarbības modeli starp Agrupamento de Escolas de Maximinos un Conservatório de Música Calouste Gulbenkian de Braga, īpašu uzmanību pievēršot integrētajai mūzikas izglītības pieejai (“ensino articulado”).

2. Mobilitātes laikā veiktās aktivitātes

Mobilitātes laikā:

- vēroju mūzikas pedagogu darbu vispārējās izglītības skolā;
- analizēju sadarbību starp mūzikas skolotājiem un citu priekšmetu pedagogiem;
- piedalījos mācību stundu novērošanā;
- iepazīnos ar mūzikas priekšmetu saturu un mācību organizāciju;
- analizēju izmantotās mācību metodes un pieejas;
- diskutēju ar pedagogiem un skolas administrāciju par izglītības organizāciju.

3. Uzņemošo iestāžu raksturojums

Agrupamento de Escolas de Maximinos ir vispārizglītojoša iestāde Bragā, kas īsteno ciešu sadarbību ar Conservatório de Música Calouste Gulbenkian de Braga.

Conservatório de Música Calouste Gulbenkian de Braga nodrošina profesionālu mūzikas izglītību un sadarbojas ar vispārizglītojošām skolām, piedāvājot integrētu mācību modeli, kurā mūzikas pedagogi strādā arī vispārējās izglītības vidē.

4. Novērotā labā prakse

4.1. Integrētais sadarbības modelis (“ensino articulado”)

Būtiskākā labā prakse ir efektīva sadarbība starp vispārizglītojošo skolu un mūzikas konservatoriju. Mūzikas pedagogi aktīvi iesaistās vispārējās izglītības procesā, nodrošinot kvalitatīvu un sabalansētu mācību vidi.

4.2. Pedagogu sadarbība

Novērota cieša sadarbība starp dažādu priekšmetu skolotājiem, kas ļauj koordinēt mācību slodzi un veidot vienotu pieeju audzēkņu attīstībai.

4.3. Strukturēts mācību saturs

Mūzikas priekšmeti ir skaidri strukturēti un integrēti kopējā izglītības programmā, nodrošinot sistemātisku prasmju attīstību.

4.4. Daudzveidīgas mācību metodes

Tiek izmantotas dažādas mācību metodes, tostarp individuālais darbs, ansambļu muzicēšana un praktiska pieeja, kas veicina audzēkņu motivāciju un iesaisti.

5. Iegūtā pieredze un tās pielietojums

Mobilitātes laikā analizēju iespējas pārņemt Portugāles pieredzi savas skolas kontekstā. Īpaša uzmanība tika pievērsta šādiem aspektiem:

- mūzikas skolas pedagogu iesaiste vispārējās izglītības iestādē;
- mācību satura pilnveide;
- efektīvāki audzēkņu piesaistes veidi;
- izglītības piedāvājuma dažādošana.

6. Secinājumi

Sadarbības modelis starp Agrupamento de Escolas de Maximinos un Conservatório de Música Calouste Gulbenkian de Braga ir efektīvs un ilgtspējīgs risinājums, kas ļauj apvienot vispārējo un profesionālo izglītību.

Šāda pieeja:

- samazina audzēkņu noslodzi;
- uzlabo mācību kvalitāti;
- veicina ilgtermiņa interesi par mūziku.

7. Ieteikumi turpmākai attīstībai

Balstoties uz iegūto pieredzi, ieteicams:

- attīstīt sadarbības modeli starp vispārizglītojošām skolām un mūzikas skolām Latvijā;
- veicināt mūzikas pedagogu iesaisti vispārējās izglītības procesā;
- pilnveidot mācību saturu, balstoties uz integrētu pieeju;
- paplašināt izglītības piedāvājumu, lai piesaistītu vairāk audzēkņu.

Noslēguma atziņas un priekšlikumi turpmākai attīstībai

Portugāles mobilitātes pieredze ļāvusi secināt, ka labā prakse nav reducējama uz atsevišķām metodēm vai tehniskiem risinājumiem. Tās pamatā ir vesela izglītības domāšanas sistēma, kur savstarpēji saistās iekļaušana, sadarbība, organizācijas kultūra, profesionālā uzticēšanās, digitalizācija, ilgtspēja un gatavība atvērt mūzikas izglītību plašākai sabiedrībai. Tieši šī sistēmiskā pieeja padara Portugāles partneru pieredzi īpaši vērtīgu arī Ventspils Mūzikas vidusskolas kontekstā.

Viens no nozīmīgākajiem secinājumiem ir tas, ka mūzikas izglītību iespējams organizēt daudz ciešākā sasaistē ar vispārējo izglītību, nekā tas līdz šim pierasts mūsu vidē. AE Maximinos, AE Mosteiro e Cávado un Bragas Gulbenkian konservatorijas sadarbības modelis rāda, ka profesionālās ievirzes mūzikas izglītība var kļūt pieejamāka, nezaudējot kvalitāti. Šāds virziens Ventspils Mūzikas vidusskolai var būt stratēģiski nozīmīgs gan audzēkņu bāzes paplašināšanai, gan mūzikas kultūras stiprināšanai, gan Dziesmusvētku tradīcijas ilgtspējai.

Tikpat svarīga ir atziņa, ka kvalitatīva izglītība balstās ne tikai mācību saturā, bet arī ikdienas attiecību kultūrā. Portugāles skolās skaidri bija jūtams, ka organizācijas kultūru veido ne tikai formālas sapulces un noteikumi, bet arī telpa ikdienas satikšanās iespējai, cieņpilna komunikācija, solidaritāte un savstarpējs atbalsts. Šī pieredze mudina domāt par mūsu skolas iekšējās komunikācijas, koleģialitātes un komandas gara stiprināšanu.

Mobilitāte apliecināja arī to, ka iekļaušana nav atsevišķs virziens, bet izglītības kvalitātes kodols. Darbs ar dažādu tautību skolēniem, skolēniem ar īpašām vajadzībām, sadarbība ar ģimenēm un plašs atbalsta personāla tīkls rāda, ka iekļaujoša skola vienlaikus ir arī stipra un mūsdienīga skola. Šajā jomā arī mūsu iestādei ir iespēja pārņemt ne tikai atsevišķus risinājumus, bet pašu domāšanas modeli.

Nozīmīga ir arī digitalizācijas un zaļā kursa dimensija. Portugāles pieredze rāda, ka mācību materiālu digitalizācija, pārdomāta tehnoloģiju izmantošana, bibliotēku attīstība kā multimediju un informācijas pratības centri, kā arī rūpes par papīra patēriņa samazināšanu nav tikai ērtības jautājums. Tā ir vienlaikus darba kvalitātes, ilgtspējas un atbildīgas attieksmes pret vidi izpausme. Šis virziens Ventspils Mūzikas vidusskolā būtu attīstāms pakāpeniski, sākot ar juridiski un praktiski drošiem risinājumiem.

Īpaši vērtīgs secinājums ir arī tas, ka mobilitāte jau ir devusi impulsu nākamajam sadarbības posmam. No darba vērošanas mēs pārejam uz padziļinātu sadarbību, kopradi un kopīgi veidotu māksliniecisكو rezultātu. Jaunās ieceres starp klasiskās mūzikas un džeza jomu, pedagogu kopdarbs un nākotnē plānotā audzēkņu iesaiste grupu mobilitātēs apliecina, ka projekts iegūst pēctecību un reālu attīstības potenciālu.

Balstoties uz mobilitātes laikā gūtajām atziņām, būtu lietderīgi attīstīt sadarbības modeļus ar vispārējās izglītības iestādēm, lai paplašinātu mūzikas izglītības aptveri; stiprināt skolas iekšējo komunikāciju, koleģialitāti un regulāras profesionālās sarunas; pilnveidot pedagogu atbalsta sistēmu un metodisko sadarbību; pakāpeniski attīstīt mācību materiālu digitalizāciju un digitālu resursu apriti; izmantot mobilitātēs gūtās atziņas jaunu starpdisciplināru un starpžanru projektu veidošanā; veidot vēl ciešāku saikni starp skolu, ģimeni, partnerorganizācijām un vietējo kopienu.

Kopumā Portugāles pieredze apliecina, ka izglītības kvalitāte, pieejamība un ilgtspēja nav pretrunā cita citai. Tieši otrādi — tās viena otru stiprina. Šī mobilitāte devusi ne tikai profesionālus novērojumus, bet arī skaidrāku redzējumu par to, kādu Ventspils Mūzikas vidusskolu vēlamies attīstīt nākotnē: atvērtu, sadarbībspējīgu, kultūru stiprinošu, iekļaujošu un mūsdienīgu.